	13. www.agrowebcee.net/awuz-O‘zbekiston agroaxborot tizimi tayanch punktining sayt navigatori
7.	O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi huzuridagi Oliy va o‘rta maxsus, professional ta’lim yo‘nalishlari bo‘yicha o‘quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengashning 2021 yil “24” 08 dagi 4 -sonli yig‘ilishida ma’qullangan. O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligining 2021 yil “25” 08 dagi 365 -sonli buyrug‘i bilan tasdiqlangan. Fan dasturi Toshkent davlat agrar universiteti Ilmiy Kengashining 2021 yil “24” 07 dagi “15” – sonli bayoni bilan ma’qullandi.
8.	**Fan/modu uchun ma’sullar:** Z.B.Xalmuxamedova – “Agrologistika” kafedrasi katta o‘qituvchisi
9.	**Taqrizchilar:** A.U.Muratov - O‘zbekiston Respublikasi qishloq xo‘jaligi vazirligi bosh mutaxassisi, dotsent, i.f.n. Z.T.Siddiqov - ToshDAU, “Agobiznes va investitsion faoliyat” kafedrasi dotsenti, i.f.n.

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI

TOSHKENT DAVLAT AGRAR UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
Toshkent davlat agrar universiteti rektori, akademik
________ B.A.Sulaymanov
2021 yil “24” 07

“KELISHILDI”
Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi
____
2021 yil “25” 08

Ro‘yhatga olindi: № BD - 5310900 - 2.05.
№ BD - 5410500 - 2.05.
2021 yil “24” 08

AGROLOGISTIKA

FAN DASTURI

Bilim sohasi:	300000	- Ishlab chiqarish-texnik soha
	400000	- Qishloq xo‘jaligi va suv xo‘jaligi
Ta’lim sohasi:	310000	- Muxandislik ishi
	410000	- Qishloq, o‘rmon va baliq xo‘jaligi
Ta’lim yo‘nalishi:	5310900	-Metrologiya, standartlashtirish va mahsulot sifat menejmenti (tarmoqlar bo‘yicha)
	5410500	-Qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini saqlash va ishlash texnologiyasi (mahsulot turlari bo‘yicha)

Toshkent-2021

Fan/modul' kodi AGLOGM 3304		O'quv yili 2022-2023	Semestr 5	ESES- Kreditlar 4	
Fan/modul' turi majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Xaftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)		Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Agrologistika	60		60	120

2. I. Fanining mazmuni

Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarga ishlab chiqarish va ist'emol jarayonida yuz beradigan o'zgarishlarni moddiy, moliyaviy va axborot tizimlarida oqim jarayonlarni boshqarishni takomillashtirishni, qishloq xo'jaligida ishlab chiqarish bilan bog'lik bo'lgan barcha infratuzilmalar faoliyatini muvofiqlashtirilgan holda boshqarishni, qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishi jarayonini optimallashtirish yo'llarini ishlab chiqish va amalga oshirish bo'yicha bilim va ko'nikmalarni shakllantirishdan iborat.

Fanning vazifalari - qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishini optimallashtirish kontseptsiyasining nazariy asoslarini, qishloq xo'jaligi korxonalarining logistik tizimini shakllantirish yo'llarini, turli mulkchilik shakllari sharoitida qishloq xo'jaligi korxonalarini biznes-strategiyasini ishlab chiqishni, tashishini ta'minlashni, saqlashni, qayta ishlashni, qadoqlash va realizatsiya qilishlarini, moddiy, moliyaviy va axborot resurslar oqimini tahlil qilish masalalari va tadqiqot etishni o'rganish vazifalarini bajaradi.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)
II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. "Agrologistika" fanining predmeti, vazifalari, asosiy tamoyillari va tushunchalar

Agrologistika fanining predmeti va ob'ekti. Agrogistika fanining maqsadi va vazifalari. Logistika asosiy tamoyillari to'g'risida tushunchalar. Moddiy oqimlar tushunchasi. Logistik tizim va logistik zanjir to'g'risida tushuncha. Agrosanoat majmuida logistik tizimi. Qishloq xo'jalik korxonasining logistik tizimini shakllantirish asoslari.

2-mavzu. Logistika kontseptsiyasi

Logistik tizim kontseptsiyasining nazariy asoslari. Logistika kontseptsiyasi evolyutsiyasi. Logistika ilmiy yo'nalish sifatida. Logistikani rivojlanish

5. VII.Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va slubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushoxada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.

6. Asosiy adabiyotlar

1. Bo'riev H.Ch., Samatov G.A, Rustamova I.B. Agrologistika asoslari. O'quv qo'llanma. «O'zbekiston milliy entsiklopediya». Davlat ilmiy nashriyoti. Toshkent. 2003. 270 b.
2. Samatov G.A., Rustamova I.B. "Logistika" fanidan ma'ruzalar matni. ToshDAU 2008 y. 118 b.
3. Samatov G.A., Rustamova I.B. "Logistika" fanidan uslubiy qo'llanma. ToshDAU 2013 y. 110 b.

Qo'shimcha adabiyotlar

4. Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent, "O'zbekiston" NMIU, 2017. – 56 b.
5. Mirziyoev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligini garovi. "O'zbekiston" NMIU, 2017. – 47 b.
6. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz. "O'zbekiston" NMIU, 2017. – 485 b.
7. Mirziyoev.Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javogarlik-har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. "O'zbekistonb" NMIU, 2017. – 103 b.
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida" gi PF-4947-sonli Farmoni. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017 y., 6-son, 70-modda

Axborot manbaalari:

9. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali
10. www.stat.uz–O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasining rasmiy sayti
11. www.agro.uz-O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jaligi vaziriligining sayti
12. www.agriculture.uz–O'zbekiston agroaxborot tizimi tayanch punktining sayti

	olish. 12. Ishlab chiqarish - sotish faoliyatini boshqarishga tizimli yondashuvi 13. Ishlab chiqarish-sotishni boshqarishga induktiv yondashuvi. 14. Qishloq xo'jaligi ishlab chiqarish logistikasida omborlarni o'rni. 15. Zaxiralar logistikasi. 16. Logistik servis xizmat ko'rsatish. 17. Qishloq xo'jaligida transport logistikasi. 18. Qishloq xo'jaligida ombor logistikasi. Mustaqil ta'limning turli hil shakllari mavjud bo'lib, mustaqil ta'limning tashkiliy shakllari quyidagilardan iborat: muayyan mavzularni o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish; berilgan mavzular bo'yicha referatlar tayyorlash; mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish; statistik ma'lumotlar asosida iqtisodiy hisob-kitob va tahlil ishlarini bajarish; berilgan mustaqil ish mavzulari bo'yicha komp'ter dasturlaida taqdimotlar tayyorlash, keys-stadilar tayyorlashda ishtirok etish; ilmiy maqolalar yozish; ilmiy anjumanlarga ma'ruzalar va ma'ruza tezislarini tayyorlash.
3	**V.Fan o'qitilishi natijalari (shakllanadigan kompetentsiyalar)** Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: - agrosanoat majmuasi logistikasi fanini muamollari va vazifalarini; logistik tizimda moddiy oqim tushunchasi haqida ***tasavvurga ega bo'lishi;*** - qishloq xo'jalik ishlab chiqarishida logistikani metodologik jihatlari; xarid, ishlab chiqarish, taqsimlash jaraenlarida moddiy, moliyaviy va axborot oqimlarni boshqarishni, qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishning samaradorligi oshirish yo'llarini ***bilishi va ulardan foydalana olishi;*** - logistikada strategiyani tanlash va tahlil usulari; qishloq xo'jalik ishlab chiqarishida transport logistikasi; qishloq xo'jaligida etishtirilgan mahsulotni iste'molchilarga talab darajasida etkazib berish bilan bog'lik muammolar echimini topish ***ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak;*** - logistikani nazariy va metodologik asoslari; moddiy oqimlarni boshqarish; qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishi ta'minoti, bozor konyunkturasiga moslashish ***malakalariga ega bo'lishi kerak.***
4.	**VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** - ma'ruzalar; - interfaol keys-stadilar; - seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); - guruhlarda ishlash; - taqdimotlar tayyorlash; - individual loyihalar; - jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

	bosqichlari. Logistikani boshqarishning uslubiy jihatlari. **3-mavzu. Qishloq xo'jaligida makrologistik va mikrologistik tizimi** Makro logistika tushunchasi. Makro logistik tizim vazifalari. Mikro logistika tushunchasi. Mikro logistik tizim vazifalari. Makro logistiktizimda transport xarakati yo'nalishi. Makro va miqrologistikada umumiy axborot tizimi. **4-mavzu. Ishlab chiqarish logistikasi** Ishlab chiqarish logistikasi tushunchasi. Qishloq xo'jaligida ishlab chiqarishni tashkil etishning an'anaviy va logistik kontseptsiyalari. Ishlab chiqarish tizimlarining sifat va miqdor egiluvchanligi. Qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishi logistikasida moddiy oqimlarni boshqarishning rag'batlantiruvchi tizimlari. Qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishi logistikasida moddiy oqimlar boshqaruvining etaklovchi tizimlari. Fermer xo'jaligini tadibkrorlik faoliyatidan foydalilik darajasini logistik xarajatlarni hisobga olgan holda missiya usuli bo'yicha aniqlash. Qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishida moddiy oqimlarni boshqarish jarayonida logistik yondashuvni qo'llashning samaradorligi. Sinergetik samaradorlik. **5-mavzu. Xarid logistikasi** Xarid logistikasining mohiyati va vazifalari. Qishloq xo'jaligi korxonalarida ta'minot funktsiyalarini amalga oshirish. Xarid logistikasida «ishlab chiqarish yoki xarid qilish» masalasi. **6-mavzu. Taqsimot logistikasi** Taqsimot logistikasi tushunchasi. Taqsimot logistikasining vazifalari. Logistik kanallar va logistik zanjirlar. Qishloq xo'jaligi mahsulotlari bozorlari va qishloq xo'jaligi korxonalarini tovarlar bilan ta'minlovchi infratuzilmalarning rivojlanishi. Xizmat ko'rsatish va tarqatishni taqsimlashni logistik tashkil etish. **7-mavzu. Qishloq xo'jaligi logistikasida zaxiralar** Moddiy zaxira tushunchasi. Zaxiralar hosil qilishning mohiyati. Zaxiralarning asosiy turlari. Zaxira o'lchamlarinianiqlash. Zaxiralarni boshqarishda ABC va XYZ tahlili. Moddiy zaxira tushunchasi. Zaxiralar hosil qilishning mohiyati. Zaxiralarning asosiy turlari. Zaxira o'lchamlarini aniqlash.

8-mavzu. Qishloq xo'jaligida logistik servis xizmati ko'rsatish

Logistik xizmat ko'rsatish tushunchasi. Xizmat ko'rsatish tizimini shakllantirish. Xizmat turlari, infratuzilmalar. Xizmat ko'rsatish sifatining mezonlari. Qishloq xo'jalik ishlab chiqarishi bilan xizmat ko'rsatuvchi infratuzilmalar faoliyatini muvofiqlashtirish tamoyillari.

9-mavzu. Qishloq xo'jaligida transport logistikasi

Transport logistikasining mohiyati va vazifalari. Qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishini tashkil etish jarayonlarida transport vositalarining turlarini va sonini tanlash uslubiyoti. Transport tariflari va ularni qo'llash qoidalari. Logistik zanjirning harajatlarini aniqlash.Qishloq xo'jalik mahsulotlarini etkazib beruvchilarini tanlash. Qishloq xo'jalik mahsulotlarini tashishda mahsulot yo'qotishlari. Inkoterms-2000.

10-mavzu. Qishloq xo'jaligi logistikasida ombor xo'jaligi

Omborlar, ular to'g'risida tushunchalar va ularning logistikadagi o'rni. Omborlarning turlari. Omborlarning funktsiyalari. Omborlar faoliyatini tashkil etishni optimallashtirish. Qishloq xo'jalik mahsulotlarini saqlashda mahsulot yo'qotishlari.

11-mavzu. Axborot logistikasi

Axborot oqimlari tushunchasi. Axborot tizimlari. Axborot texnologiyalari. SHtrix-kodlarni avtomatik aniqlash usullarini qo'llash.

12-mavzu. Moliyaviy logistika

Moliyaviy logistika oqimlari tushunchasi, mohiyati va tasnifi. Moliyaviy oqimlarni boshqarish. Raqobatbardosh iqtisodiy oqimlar va ularni logistizatsiyalash. Logistikada iqtisodiy-matematik modellashtirish.

13-mavzu. Logistik xizmat ko'rsatish tizimida tovar belgilari va sertifikatsiyalash

Logistik xizmat ko'rsatish majmuida tovar belgilari. Tovar belgisini tanlash va ishlab chiqish. Tovarga uzoq muddatli qulaylikni yaratish bo'yicha zamonaviy texnologiyalar. Iste'molchilar huquqlarini himoya qilish va tovarlar hamda xizmatlarni sertifikatsiyalash. Mahsulot va xizmatlarni sertifikatsiyalashning tashkiliy hamda uslubiy asoslari. Sertifikatlarning shakllari va turlari hamda ularning xususiyatlari.

III.Amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish bo'yicha tavsiyalar

Amaliy (seminar) mashg'ulot uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. "Agrologistika" fanining predmeti, vazifalari, asosiy tamoyillari va tushunchalar.
2. Logistika kontseptsiyasi.
3. Qishloq xo'jaligida makro logistik va miqro logistik tizimi.
4. Ishlab chiqarish logistikasi.
5. Xarid logistikasi.
6. Taqsimot logistikasi.
7. Qishloq xo'jaligi logistikasida zaxiralar.
8. Qishloq xo'jaligida logistik servis xizmati ko'rsatish.
9. Qishloq xo'jaligida transport logistikasi
10. Qishloq xo'jaligi logistikasida ombor xo'jaligi.
11. Axborot logistikasi.
12. Moliyaviy logistika.
13. Logistik xizmat ko'rsatish tizimida tovar belgilari va sertifikatsiyalash.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akadem guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi lozim. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV.Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Qishloq xo'jalik korxonasining logistik tizimini shakllantirish asoslari.
2. Logistika kontseptsiyasi evolyutsiyasi.
3. Logistikani boshqarishning uslubiy jihatlari.
4. Logistika tizimlarining mikro, makro va mezologik darajalardagi vazifalari hamda tuzilmalari.
5. Qishloq xo'jaligining logistik tizimi faoliyatini baholash.
6. Qishloq xo'jaligida ishlab chiqarish logistikasi.
7. Qishloq xo'jaligida xarid logistikasi.
8. Qishloq xo'jaligida taqsimlash logistikasi.
9. Qishloq xo'jaligida moliyaviy logistikasi.
10. Iqtisodiyotni raqobatbardoshlikni oshirish omili sifatida globallashtirish.
11. Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini saqlashda logistik xarajatlarni hisobga